

# KARTA MODUŁU 2020/2021

| I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-----------|------------|-------------------------------------|--------------------|
| PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY<br>WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| Kierunek studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                    | Pielęgniarstwo                                                                                                                                                                                                                                                                 |              |           |            |                                     |                    |
| Poziom studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    | II stopień                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |           |            |                                     |                    |
| Profil studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    | praktyczny                                                                                                                                                                                                                                                                     |              |           |            |                                     |                    |
| Forma studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                    |              |           |            |                                     |                    |
| Nazwa modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                    | Zarządzanie w pielęgniarstwie<br>Praktyka zawodowa w zakresie zarządzania                                                                                                                                                                                                      |              |           |            |                                     |                    |
| Rodzaj modułu:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    | Obowiązkowy                                                                                                                                                                                                                                                                    |              |           |            |                                     |                    |
| Język wykładowy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                    | Język polski*                                                                                                                                                                                                                                                                  |              |           |            |                                     |                    |
| Rok studiów:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 1                                                                                                                                  | Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:                                                                                                                                                                                                                    |              |           |            |                                     |                    |
| Semestr:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1                                                                                                                                  | Wykład                                                                                                                                                                                                                                                                         | Laboratorium | Ćwiczenia | Seminarium | Zajęcia praktyczne                  | Praktyki zawodowe  |
| Liczba punktów ECTS ogółem:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 4                                                                                                                                  | 25                                                                                                                                                                                                                                                                             | -            | 10        | -          | 5                                   | 20                 |
| Forma zaliczenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                    | Zaliczenie na ocenę                                                                                                                                                                                                                                                            |              |           |            |                                     |                    |
| Wymagania wstępne:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                    | 1. Wiedza z zakresu pielęgniarstwa na poziomie studiów I stopnia<br>2. Wiedza podstawowa z zakresu psychologii, zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa oraz komunikacji interpersonalnej na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.<br>-dla praktyki zawodowej |              |           |            |                                     |                    |
| II. CELE KSZTAŁCENIA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| Cele kształcenia:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| Cel1: Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą organizacji i zarządzania oraz dyscyplin pokrewnych mających zastosowanie w zarządzaniu organizacji pracy pielęgniarstwiej<br>Cel 2: Wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności dotyczącą zarządzania opieką pielęgniarstwą w podmiotach leczniczych<br>Cel.3: Wykształcenie umiejętności w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi oraz zarządzania jakością<br>Cel 4. Nabycie przez studenta umiejętności organizowania stanowiska pracy pielęgniarki oraz tworzenia zakresu obowiązków pielęgniarki na poszczególnych stanowiskach pracy.- dla praktyki zawodowej |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| Efekt                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Student, który zaliczył moduł w zakresie:                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | Odniesienie do efektów kierunkowych | Metody weryfikacji |
| wiedzy:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W11                               | Kolokwium          |
| 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie zasady funkcjonowania organizacji i budowania struktur                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W12                               | Kolokwium          |
| 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie pojęcie kultury organizacyjnej i czynników ją determinujących                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W13                               | Kolokwium          |
| 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie . mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W14                               | Kolokwium          |
| 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie. style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W15                               | Kolokwium          |
| 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie . specyfikę funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W17                               | Kolokwium          |
| 7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student zna i rozumie metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.W18                               | Kolokwium          |
| Umiejętności : dla ćwiczeń i zajęć praktycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            |                                     |                    |
| 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Student potrafi analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                |              |           |            | A.U6                                | Kolokwium          |

|                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-------------------------------------------|
| 2                                                                                                                                                    | Student potrafi stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą                                         | A.U7               | Kolokwium                                 |
| 3                                                                                                                                                    | Student potrafi organizować i nadzorować pracę zespołów pielęgniarskich                                                                                                 | A.U8               | Kolokwium                                 |
| 4                                                                                                                                                    | Student potrafi stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych                                                                                     | A.U9               | Kolokwium                                 |
| 5                                                                                                                                                    | Student potrafi przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności                                             | A.U12              | Kolokwium                                 |
| 6                                                                                                                                                    | Student potrafi :opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską;                                                    | A.U13              | Kolokwium                                 |
|                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| Umiejętności: dla praktyki zawodowej:                                                                                                                |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| 1                                                                                                                                                    | Student potrafi opracować plan rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu                                                                                       | A.U11              | Obserwacja<br>Prezentacja<br>umiejętności |
| 2                                                                                                                                                    | Student potrafi przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności;                                            | A.U12              | Obserwacja<br>Prezentacja<br>umiejętności |
| 3                                                                                                                                                    | Student potrafi opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską                                                      | A.U13              | Obserwacja<br>Prezentacja<br>umiejętności |
| 4                                                                                                                                                    | Student potrafi nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym przygotować ten podmiot do zewnętrznej oceny jakości    | A.U14              | Obserwacja<br>Prezentacja<br>umiejętności |
| kompetencji społecznych:                                                                                                                             |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| -                                                                                                                                                    | -                                                                                                                                                                       | -                  | -                                         |
| IV. TREŚCI PROGRAMOWE                                                                                                                                |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację) |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| Wykład                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| Kod                                                                                                                                                  | Tematyka zajęć                                                                                                                                                          | Liczba godzin<br>S |                                           |
| Wykład 1                                                                                                                                             | Podstawy organizacji i zarządzania. Terminologia. Teorie zarządzania.                                                                                                   | 2                  |                                           |
| Wykład 2                                                                                                                                             | Funkcjonowanie organizacji ,budowa struktur. Różnice kultur organizacyjnych                                                                                             | 2                  |                                           |
| Wykład 3                                                                                                                                             | Współczesne zarządzanie w systemie ochrony zdrowia i podsystemie pielęgniarstwa.                                                                                        | 2                  |                                           |
| Wykład 4                                                                                                                                             | Funkcje kierownicze.                                                                                                                                                    | 2                  |                                           |
| Wykład 5                                                                                                                                             | Style zarządzania i ich znaczenie dla funkcjonowania organizacji.                                                                                                       | 4                  |                                           |
| Wykład 6                                                                                                                                             | Proces podejmowania decyzji w zarządzaniu, delegowanie zadań.                                                                                                           | 4                  |                                           |
| Wykład 7                                                                                                                                             | Zarządzanie strategiczne. Analiza i diagnoza.                                                                                                                           | 2                  |                                           |
| Wykład 8                                                                                                                                             | Doskonalenie organizacji , zarządzanie zmianą .                                                                                                                         | 2                  |                                           |
| Wykład 9                                                                                                                                             | Uprawnienia i obowiązki na poszczególnych stanowiskach pielęgniarskich w odniesieniu do poziomów kwalifikacji. Projektowanie stanowisk kierowniczych.                   | 2                  |                                           |
| Wykład 10                                                                                                                                            | Zapotrzebowanie na opiekę a planowanie obsad pielęgniarskich.                                                                                                           | 3                  |                                           |
| Ćwiczenia                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                         |                    |                                           |
| Kod                                                                                                                                                  | Tematyka zajęć                                                                                                                                                          | Liczba godzin<br>S |                                           |
| Ćwiczenie 1                                                                                                                                          | Przegląd stanowisk pielęgniarskich. Uprawnienia i obowiązki na poszczególnych stanowiskach pielęgniarskich.                                                             | 2                  |                                           |
| Ćwiczenie2                                                                                                                                           | Zasady organizowania pielęgniarskich stanowisk pracy. Ocena obciążenia fizycznego i psychicznego na poszczególnych stanowiskach. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. | 3                  |                                           |
| Ćwiczenie 3                                                                                                                                          | Zapotrzebowanie na opiekę. Metody klasyfikacji pacjentów w oparciu o kategoryzację.                                                                                     | 3                  |                                           |
| Ćwiczenie 4                                                                                                                                          | Planowanie obsad pielęgniarskich w oddziałach o różny profilu.                                                                                                          | 2                  |                                           |

| Zajęcia praktyczne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                   |                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| Kod                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                    | Liczba godzin S |
| Zajęcia praktyczne 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Analiza i porównanie obsady pielęgniarskiej na poszczególnych oddziałach.                                                                                                                         | 2               |
| Zajęcia praktyczne 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ocena jakości świadczonych usług pielęgniarskich.                                                                                                                                                 | 2               |
| Zajęcia praktyczne 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Planowanie budżetu na opiekę pielęgniarską.                                                                                                                                                       | 1               |
| Praktyki zawodowe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                   |                 |
| Kod                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Tematyka zajęć                                                                                                                                                                                    | Liczba godzin S |
| Praktyki zawodowe 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Zapoznanie studenta z organizacją i zadaniami na poszczególnych stanowiskach kierowniczych w pielęgniarstwie (stanowisko pielęgniarki koordynującej, oddziałowej i naczelnej);                    | 2               |
| Praktyki zawodowe 2                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Kształtowanie umiejętności projektowania oraz dokumentowania pielęgniarskiego planu pracy. Ustalanie grafiku pracy na oddziale.                                                                   | 3               |
| Praktyki zawodowe 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Podjęcie próby pomiaru obciążenia pracą na stanowiskach pielęgniarskich. Zastosowanie znanych metod pomiaru stopnia obciążenia pracą.                                                             | 3               |
| Praktyki zawodowe 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wdrażanie standardów opieki pielęgniarskiej. Nabycie umiejętności zarządzania jakością w oddziale. Poszukiwanie metod doskonalenia organizacji.                                                   | 3               |
| Praktyki zawodowe 5                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Określanie struktury zatrudnienia w obrębie jednostki opieki zdrowotnej ze szczególnym uwzględnieniem personelu pielęgniarskiego. Kontraktowanie świadczeń zdrowotnych.                           | 3               |
| Praktyki zawodowe 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wdrażanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy na pielęgniarskim stanowisku pracy. Zastosowanie metod zapobiegania przeciążeniom, wypaleniu zawodowemu, chorobom zawodowym oraz wypadkom w pracy. | 3               |
| Praktyki zawodowe 7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Planowanie rozwoju zawodowego personelu pielęgniarskiego; Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów w zarządzaniu personelem pielęgniarskim.                                            | 3               |
| V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                   |                 |
| <b>1. Metody kształcenia:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Wykład konwersatoryjny</li> <li>Wykład problemowy</li> <li>Ćwiczenia teoretyczne</li> <li>Ćwiczenia praktyczne</li> <li>Zajęcia obliczeniowe</li> <li>Prezentacja</li> <li>Dyskusja, praca w zespole</li> <li>Studium literatury</li> </ul> <b>2. Narzędzia (środki) dydaktyczne:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Projektor/tablica multimedialna</li> <li>Tablica</li> </ul> |                                                                                                                                                                                                   |                 |
| VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                   |                 |

**Forma zaliczenia modułu.**  
**Zaliczenie na ocenę**

**Kryteria oceny formującej\*\*\*:**

- Krótkie zadania domowe
- Aktywność na zajęciach
- Kolokwium
- Obserwacja
- Test
- Prezentacja
- Sprawozdania

**Kryteria oceny podsumowującej\*\*\***

**5,0** – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**4,5** – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**4,0** – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**3,5** – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**3,0** – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**2,0** – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

**Ocena podsumowująca\*\*\*:**

Średnia arytmetyczna ocen formujących.

**VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA**

| <b>Kategoria</b>                                                                                                 | <b>Obciążenie studenta</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| <b><i>Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)</i></b>             |                            |
| Udział w wykładach                                                                                               | 25                         |
| Udział w innych formach zajęć                                                                                    | 35                         |
| Inne (-)                                                                                                         | -                          |
| <b><i>Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)</i></b>                                                 |                            |
| Przygotowanie do wykładu                                                                                         | 5                          |
| Przygotowanie do innych form zajęć                                                                               | 10                         |
| Przygotowanie do egzaminu                                                                                        | 10                         |
| Przygotowanie do zaliczenia innych zajęć                                                                         | 10                         |
| Inne (np. gromadzenie materiałów do projektu, kwerenda internetowa, opracowanie prezentacji multimedialnej itp.) | 5                          |
| <b><i>Łączna liczba godzin</i></b>                                                                               | 100                        |
| <b><i>Punkty ECTS za moduł</i></b>                                                                               | 4                          |

**VIII. ZALECANA LITERATURA**

**Literatura podstawowa:**

1. Zarządzanie strategiczne w ochronie zdrowia / Linda E. Swayne, W. Jack Duncan, Peter M. Ginter ; red. nauk. wyd. pol. Jacek Klich ; [tł. Jacek Klich, Magdalena Korona, Julian Kutner]. - Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2012.
2. Zarządzanie systemem ochrony zdrowia : aspekty ekonomiczno-społeczne / red. nauk. Violetta Korporowicz. - Wyd. 3. zm. i uzup. / red. Aleksandra Mankiewicz-Malinowska. - Warszawa : Szkoła Główna Handlowa. Oficyna Wydawnicza, 2012.
3. Zarządzanie w pielęgniarstwie : podręcznik dla studentów studiów magisterskich Wydziałów Pielęgniarstwa oraz Wydziałów Nauk o Zdrowiu / pod red. Anny Ksykiewicz-Dorota. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013.
4. Zarządzanie w służbie zdrowia : organizacja procesowa i zarządzanie wiedzą / Marek Durlik. - Warszawa : Wydawnictwo PLACET, 2008.
5. Zarządzanie w systemie ochrony zdrowia / Elżbieta Hibner. - Łódź : Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna, 2003.
6. Zarządzanie wiedzą w szpitalach publicznych : identyfikacja poziomu i kierunki doskonalenia / Agnieszka Krawczyk-Sołtys. - Opole : Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, 2013.
7. Zarządzanie personelem pielęgniarskim w podmiotach leczniczych : zagadnienia wybrane / red. nauk. Bożena Pietrzak, Tomasz Karkowski ; [aut. Bożena Pietrzak et al.]. - Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2013.

**Literatura uzupełniająca:**

1. Nowoczesne zarządzanie pielęgniarstwem / Grażyna Rogala-Pawelczyk.// W: Magazyn Pielęgniarki i Położnej. - 2012, nr 11, s. 4-5
2. Nowoczesne zarządzanie zakładem opieki zdrowotnej : podręcznik dla studentów studiów podyplomowych / pr. zbior. pod red. Bogdana Nogalskiego i Jacka M. Rybickiego. - Toruń : Dom Organizatora TNOiK, 2002.
3. Zarządzanie finansami szpitala - recenzja / Krzysztof Surówka.// Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny. - 2007, z. 3, s. 266-268
4. Zarządzanie jakością w szpitalu / Lidia Sierpińska.// W: Magazyn Pielęgniarki i Położnej. - 2013, nr 6, s. 44-45
5. Zarządzanie jakością relacji w organizacjach ochrony zdrowia / Mira Lisiecka-Biełanowicz. - Warszawa : Difin, 2016.
6. Zarządzanie jakością w szpitalu / Lidia Sierpińska.// W: Magazyn Pielęgniarki i Położnej. - 2013, nr 6, s. 44-45
7. Zarządzanie kompetencjami pozamedycznymi lekarzy, pielęgniarek i położnych / Piotr Karniej.// W: Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne. - 2013, nr 1, s. 23-29
8. Zarządzanie konfliktem w ochronie zdrowia na przykładzie mediacji w sporach zbiorowych / Leszek Cichobłaziński ; Politechnika Częstochowska. Wydział Zarządzania. - 2014. // W: Przegląd Organizacji. - 2014, nr 9, s. 19-25